Mateřská škola Dolní Podluží, okres Děčín, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„Hrajeme si na řemesla, aneb i práce může být zábava“

Motto mateřské školy:
„Děti jsou naše budoucnost, buďme jim dobrými průvodci přítomností“

Zpracovala:

Bc. Blanka Mannová, ředitelka a tým pedagogických pracovnic MŠ

Platnost od: 1. 9. 2026

ŠKOLA A JEJÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Obsah:

1. Identifikační údaje 3
2. Charakteristika školy ..... 3 - 4
3. Podmínky a organizace vzdělávání ..... 4 - 10
4. Charakteristika vzdělávacího programu ..... 11 - 14
5. Vzdělávání dětí nadaných 14
6. Vzdělávání dětí od dvou do tří let ..... 14 - 15
7. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ..... 15 - 17
8. Organizace vzdělávání ve skupinách pro jazykovou přípravu 17
9. Vzdělávací obsah ..... 18 – 38
10. Rozšiřující nabídka vzdělávání a další aktivity 39
11. Evaluační činnost mateřské školy ..... 39 – 40
12. Desatero pro rodiče ..... 41 – 45
13. Přílohy
13.1 Environmentální výchova ..... 46 - 48
13.2 Výchova ke zdraví ..... 49 - 53

Tento školní vzdělávací program ,,Hrajeme si na řemesla, aneb i práce může být zábava“ se aktualizoval, nahrazuje ŠVP PV z roku 2025/26 a je platný od 1. 9. 2026.

ŠKOLA A JEJÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

1. Identifikační údaje

Název: Mateřská škola Dolní Podluží, okres Děčín, příspěvková organizace
Sídlo: Dolní Podluží 437, 407 55 Dolní Podluží
Neoficiální název: MŠ Podlužánek
Telefon (pevná linka): 739 941 138
Mobil: 602 388 661 - ředitelka MŠ
739 941 138 – omlouvání dětí
Email: ms.dolnipodluzi@email.cz
Web: www.msdolnipodluzi.cz
Právní forma: příspěvková organizace
Zastoupená: Bc. Blankou Mannovou, ředitelkou školy
Zapsána a vedena v Rejstříku škol, předškolních a školních zařízeních: 18. 10. 2002
IČO: 70 69 52 70
Zřizovatel školy: Obec Dolní Podluží č.p. 6, 407 55,
zastoupená starostkou obce Mgr. Adélou Macháčkovou
Zaměstnanci MŠ:

Bc. Blanka Mannová	ředitelka
Sabina Kovandová	učitelka
Jana Nováková	správce objektu, kuchařka

2. Obecná charakteristika školy

Charakter budovy a okolí školy

Jedná se o zděnou starobylou vilu, o výměře 335 m^2. K mateřské škole patří velká školní zahrada. Jedna část je před budovou MŠ a druhá za ní. Na horní zahradě se nacházejí 4 kovové, certifikované zahradní prvky - houpačky, prolézačka – tunel, lanová lávka a velká věž se skluzavkou. Na zahradě je velké pískoviště (6 x 3 m). Je vybavena novou venkovní učebnou, plechovou chatkou a jednou dřevěnou chatkou se sportovním náčiním pro hru dětí při pobytu venku (koloběžky, kočárky, nářadí a hračky na písek, míče …). Je zde i terasa, kterou využíváme při hezkém počasí ke stolování, k výtvarné a pracovní činnosti.
V přední části zahrady jsme 6/2023 za pomoci zaměstnanců mateřské školy, provozních zaměstnanců OÚ D. Podluží a rodičů našich dětí vytvořili místo vysypané jemným kačírkem, s lavičkou, osázené stromy, keři a květinami. Od 5/2024 je na tomto místě nové dětské hřiště, které jsme vybavili herními prvky z projektu „Oranžové hřiště“ od společnosti ČEZ a v 8/2025 sem byly nainstalovány dřevěné sochy zvířat, vyřezané z pokácených modřínů, které byly napadené dřevokaznou houbou. Budova je stále udržovaná, aby byla v dobrém technickém stavu.

Historie a lokalita školy

Tato budova slouží jako mateřská škola od roku 1945 a 7. listopadu 2025 oslavila 80. výročí provozu. MŠ je umístěna na vedlejší cestě obce v příjemném prostředí, stranou od hlavní komunikace. V blízkosti MŠ se nacházejí louky a lesy s výhledem na nedalekou zříceninu Tolštejn a rozhlednu Jedlová.

Velikost školy
Naše škola začala od 1. 9. 2022 provoz jako dvoutřídní mateřská škola. Vzhledem k nepříznivé demografické situaci a nízké porodnosti jsme byli nuceni 1 třídu zrušit a od 1.9.2026 jsme opět jednotřídní MŠ. Prostory školy nejsou příliš velké, ale vhodnou organizací vyhovující. Škola má k dispozici v každém podlaží třídu a hernu, námětový koutek s dětským nábytkem, sociální zařízení, šatnu a vlastní výdejnu. Personál má v 1. patře k dispozici vlastní sociální zařízení a kabinet s pomůckami k výuce. Zde je i kancelář ředitelky a vstup do půdních prostor.

Spolupráce mateřské školy

- ➔ Obecní úřad v Dolním Podluží (zajišťujeme kulturní vystoupení - Vítání občánků, Den matek nebo zpívání pro dědečky a babičky ...)
- ➔ ZŠ Dolní Podluží – návštěvy 1. třídy, po domluvě některé společné akce
- ➔ Hasiči Dolní Podluží - ukázky z jejich práce, návštěva požární zbrojnice
- ➔ Kino Luž – promítání pro děti
- ➔ autobusová doprava z blízkého okolí
- ➔ plavecký výcvik v Plavecké škole Delfín ve Varnsdorfu

3. Podmínky a organizace vzdělávání

Věcné podmínky

- Naše škola je jednotřídní, pro děti od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let.
- Hygienická kapacita MŠ je 30 dětí, ale vzhledem k maximální povolené výjimce na třídu můžeme mít jen 28 dětí.
- Mateřská škola nemá dostatečně velké prostory, ale dobrým organizačním a prostorovým uspořádáním jsme dosáhli vhodného prostředí pro skupinovou i individuální činnost dětí.
- V přízemí budovy je třída a herna. Dále je zde námětový koutek - malý pokojíček s kobercem, kde si děti mohou dopřát chvilku soukromí nebo rozehrát tvořivé námětové hry. Využívá se na individuální chvilky, kdy je potřeba více klidu a soustředění.
- Ve třídě, která slouží i jako jídelna a pracovna, jsou stoly a židle ve třech různých velikostech pro malé a velké děti. Dále se zde nachází výdejna jídla (kuchyňka), šatna dětí a sociální zařízení.
- V prvním patře je další herna se třídou s interaktivní tabulí, která slouží k individuálním aktivitám dětí podle aktuální potřeby nebo pro děti starší, které se připravují na vstup do ZŠ. Herna se využívá k pohybovým aktivitám a na odpočinek dětí po obědě.
- V 1. patře je sociální zařízení se sprchou a to pro děti i zaměstnance mateřské školy.
- Dětský nábytek, umývárny, toalety a tělocvičné nářadí odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné. Vybavení už není úplně nové, ale esteticky vhodné, je stále funkční a postupně nahrazované vybavením novým.
- Vybavení pro odpočinek dětí je dostačující, každé dítě má plastové stohovatelné lůžko s matrací výšky 5 cm, která je z antialergického omyvatelného materiálu. Polštáře i deky jsou z dutého vlákna, jsou antialergické a snadno udržovatelné.
- Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno, doplňováno a pedagogy i dětmi plně využíváno. Snažíme se nakupovat hračky kvalitní, splňující absolutní bezpečnost, nejlépe označené značkou CE a

splňující ČSN EN 71 pro „Bezpečnost hraček“.

- Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky jsou umístěny tak, aby na ně děti dobře viděly a mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení.
- Velký důraz klademe na naší knihovnu, ze které si děti mohou knihy kdykoli zapůjčit. Knihy stále doplňujeme a obměňujeme. Předčtenářskou gramotnost naše MŠ velmi podporuje.
- S dětmi využíváme interaktivní výukové programy ,,Barevné kamínky“ jsme zakoupili z rozpočtu MŠ, z projektu ,,Společně si hrát a navzájem se učit“, z projektu Šablony III. a z Národního plánu obnovy v rámci Digitalizujeme školu. Začleněním těchto produktů do výuky u děti rozvíjíme digitální gramotnost.
- Děti se svými výtvarnými díly podílejí na výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i rodičům.
- Výtvarné práce dětí a informace o akcích MŠ, jsou také vystavovány ve vestibulu OÚ v Dolním Podluží, kde jsou přístupné všem občanům.
- Naše aktivity a zajímavosti o mateřské škole ,,Podlužánek“ prezentujeme v časopisu „Permoník“ - vycházejícím měsíčně pro občany tří sousedících obcí a na webových stránkách školy – www.msdolnipodluzi.cz
- Ve třídě je nainstalován koutek s přírodninami. Tento koutek využíváme celý rok. Děti si zde hrají s přírodními materiály, pozorují hmyz pod lupou, provádíme zde různé pokusy (pokusy s vodou, přírodními materiály, barvami a s kinetickým pískem).
- Revitalizace školní zahrady před budovou MŠ byla dobře nastartovaná. Zasadili jsme spoustu ovocných a okrasných stromů, keřů a trvalek. K zahradnímu dendrofonu z akátového dřeva přibylo pexeso, houpací koně na spirále, prohazovadlo medvěd a basketbalový koš. Čerpáním financí z projektu „Oranžové hřiště“ od ČEZu jsme pořídili zbytek herních prvků podle našich představ. V 5/2024 jsme Oranžové hřiště slavnostně otevřeli. Ke stávajícím prvkům přibyly další, akátové od stejné firmy Lumpíno. Děti tak mají možnost zlepšovat své pohybové dovednosti na lanové dráze, na vahadlové houpačce, na rampě ve svahu, na balančních kládách, na houpačce hnízdo a na smyslovém chodníku. Nyní zdobí zahradu dřevěné sochy zvířat z pokácených modřínů, které ohrožovaly bezpečnost pohybu dětí na školní zahradě. Najdete zde veverku se třemi houbami, velkou šišku, žábu, ježka, sovu a kočku na podstavci a medvědici s medvídětem. Sochy zahradu zkrášlují a obklopují děti uměním. Vedou je k jinému pohledu na přírodu a k estetickému cítění, které je důležitou složkou pro rozvoj sebevědomí, fantazie, představivosti a komunikace.

Závěr:

Nyní máme v plánu zrušit přírodní ohniště a nahradit jej kovovým ohništěm, které budeme používat příležitostně.

Životospráva dětí

➔ Dětem je poskytována dle školní jídelny ZŠ Dolní Podluží plnohodnotná a vyvážená strava podle příslušných předpisů.

➔ Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmu a nápojů.

➔ Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v mateřské škole. Děti používají k pitnému režimu své osobní hrnky, díky kterým mají větší chuť pít.

➔ Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.

➔ Děti nikdy nenutíme do jídla, ale pobízíme je, aby jej alespoň ochutnaly a setkaly se s novými chutěmi v jídelníčku MŠ.

➔ Je zajištěn pravidelný denní řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Časově zůstává pevný organizační řád při stravování dětí.

➔ Děti jsou každodenně v dopoledních hodinách cca 2 hodiny venku (vždy s ohledem na mráz pod -10°C, náledí, silný vítr, apod.). Při vhodném počasí se děti stravují venku na terase a v odpoledních hodinách si zde i hrají.

➔ Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale v rámci možností i v MŠ.

➔ Odpočinek je upraven dle individuálních potřeb dětí, všechny děti odpočívají min. 20 – 30 minut u pohádky, poté jsou dětem s nižší potřebou spánku nabízeny zájmové aktivity a jiné klidové činnosti.

➔ Pedagogové zaměstnávají děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností. Dětem je umožněno kdykoliv relaxovat v klidových koutcích.

Závěr:

Snažíme se o zlepšování kvality jídla a o dobrou spolupráci s vedoucí školní jídelny. Máme zájem dětem nabízet vhodné pokrmy dle zásad zdravého stravování.

Psychosociální podmínky

- nově příchozím dětem nabízíme adaptační režim s možnou přítomností rodiče,
- všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně,
- respektujeme individuální potřeby dětí, reagujeme na ně a napomáháme v jejich uspokojování,
- děti nezatěžujeme spěchem a chvatem,
- všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti,
- nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován, zesměšňování a podceňování dětí se nepřipouští,
- osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí. Společně s dětmi jsme si stanovili pravidla,
- péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Učitelky se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce,
- převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si,

- v dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu,
- děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi,
- učitelky se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany). Je vyloučeno, aby učitelka komunikovala s dítětem způsobem, který dítě vnímá jako násilí, není podporována nezdravá soutěživost mezi dětmi,
- vzdělávací nabídka, kterou učitelka dětem předkládá, odpovídá mentalitě předškolního dítěte a jeho potřebám. Dítě se samo rozhoduje, kterou z předkládaných nabídek si zvolí.

Součástí dne jsou rituály, které nám pomáhají:

- přivítání a rozloučení se s učitelkou, kolektivem – zdravíme se podáním ruky,
- komunitní kruh – přivítání, pohlazení, naslouchání druhému, sdělujeme si zážitky, dozvídáme se, co budeme tvořit, poznáváme, učíme se,
- oslavy narozenin – popřejeme, předáme malý dárek, zazpíváme
- přijetí nových dětí – adaptační program.

Pravidla soužití:

- jsme zdvořilí
- děkujeme, poprosíme, požádáme, půjčíme
- jsme kamarádi, hrajeme fair
- pomáháme si, neubližujeme
- uklízíme si hračky
- naslouchámе druhému
- dodržujeme hygienické návyky
- dokončíme svou práci
- učíme se s radostí
- nebereme si, co nám nepatří
- chráníme životní prostředí

Nejstarší děti vedeme k seberealizaci, umět využít vlastního učení, zpětné vazby, co mohu předat dál kamarádům.

<u>Závěr:</u>
Neustále se zamýšlet nad vhodnými způsoby pedagogického vedení, nad formami práce, analyzovat vzdělávací nabídku a využívat zpětné vazby při dalším plánování.

Organizace vzdělávání

- ✔ Mateřská škola je jednotřídní s možností zapsat až 28 dětí s celodenní docházkou.
- ✔ Děti jsou přijímány do MŠ podle kritérií pro přijetí projednaných se zřizovatelem.
- ✔ Provozní doba mateřské školy je od 6:00 – 16:00 hodin.
- ✔ Provoz mateřské školy o prázdninách je řešen se zřizovatelem.

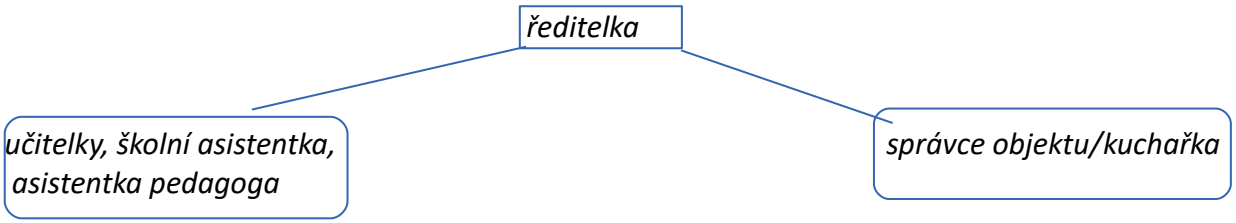
- ✔ Organizační zajištění školy je stanoveno v Organizačním a Školním řádu mateřské školy.
- ✔ Náplň dne je flexibilní, střídají se řízené a spontánní aktivity, pevně je dán pouze pobyt venku. Každý den jsou zařazovány tělovýchovné chvilky na podporu správného držení těla a jazykové chvilky na podporu správné výslovnosti.
- ✔ Součástí organizace je Režim dne, kde jsou určené orientační časové úseky jednotlivých činností, které podle potřeby uzpůsobíme danému programu či momentální akci.

REŽIM DNE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

6.00 – 8.00	- příchod do mateřské školy, volné tvořivé hry
8.00 – 9.30	- komunitní kruh, svačina, výchovně vzdělávací činnost dle TVP - individuální a skupinová činnost
9.30 – 11.30	- pobyt venku, školní zahrada, vycházky do okolí
11.30 – 12.00	- hygiena, oběd
12.00 – 12.15	- odchod dětí z MŠ, které jdou domů po obědě
12.15 – 14.00	- odpočinek, klidové činnosti (četba pohádek, spánek, volná relaxace nebo doplňkové aktivity pro nespavé děti)
14.00 – 14.30	- odpolední svačina
14.30 – 16.00	- volné tvořivé hry, spontánní hra, spolupráce s rodiči

Volné herní aktivity jsou upřednostňovány a v režimu mají na ni děti dostatek času.
Během celého dne vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností a pracovat svým tempem.
Časy přizpůsobujeme akcím MŠ.

Řízení mateřské školy

V čele školy jako právního subjektu stojí ředitelka, která zodpovídá za plnění úkolů celé organizace, ve spolupráci s ostatními pedagogy zpracovává ŠVP.

Organizace činností a provozu je funkční, vymezena vnitřními dokumenty. Pracovníci jsou zapojováni do řízení, plánování a využívání zpětné vazby.

Všichni pracovníci mají vymezeny svoje povinnosti, pravomoci a úkoly. Ředitelka se snaží vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Podporuje a motivuje všechny zúčastněné k spoluúčasti chodu MŠ a jejích akcí. Vytváří podmínky k dalšímu vzdělávání, možnosti se účastnit kurzů, seminářů.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, základní školou, SPC v Rumburku, OSPODem a ostatními institucemi a odborníky.

Ve vztazích s rodiči se snažíme o oboustrannou důvěru, otevřenost, vstřícnost, porozumění a ochotou spolupráce.

Personální a pedagogické zajištění

- V MŠ pracují v současné době 2 pedagogické pracovnice, které zajišťují chod třídy.
- Ředitelka školy, je plně kvalifikovaná, studovala SpgŠ v Litoměřicích, studium zakončila maturitní zkouškou. Je vysokoškolsky vzdělaná, v oboru „Učitelství pro mateřské školy“ získala titul bakalář a má předepsanou odbornou kvalifikaci, kterou si ve školním roce 2017/18 prohloubila doplňkovým studiem pro ředitele mateřských škol.
- Učitelka Sabina Kovandová studuje pedagogický obor pro učitelství MŠ, který dokončí v roce 2027 a má pedagogickou praxi v mateřské škole.
- Ředitelka podporuje profesní růst pedagogů a vytváří podmínky pro další vzdělávání.
- Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel, služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy dětem zajištěna optimální pedagogická péče. Jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem, dodržují metody a zásady výchovy vzdělávání předškolních dětí.
- Všichni pedagogové se kromě samostudia vzdělávají dle plánu DVPP. Každý pedagog má možnost si vybrat z nabídky organizovaných akcí.
- Zapojením do Šablon OP JAK, do projektu dle MS2021+ s názvem ,,Rozvoj vzdělávání v MŠ Dolní Podluží - Šablony II“, jsme získali finance na zvyšování kvality, inkluzivity a účinnosti systémů vzdělávání.
- Rozvržení přímé pedagogické práce je zaznamenáno na grafu zaměstnanosti v ředitelně školy a v kabinetu se zázemím pro zaměstnance.
- Úklid a výdej jídel zajišťuje jedna provozní zaměstnankyně, paní Jana Nováková.

<u>Pedagogičtí pracovníci</u>:

Bc. Blanka Mannová	ředitelka školy
Sabina Kovandová	učitelka

<u>Provozní pracovníci</u>:

Jana Nováková	správce objektu a kuchařka

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

ŠVP vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělání dětí společné. Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami vypracují pedagožky plán podle § 16 školského zákona, který je maximálně přizpůsoben tak, aby vyhověl dětem, jejich potřebám i možnostem. Učitelky tedy pracují na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně budeme uplatňovat pouze s doporučením ŠPZ - Školská poradenská zařízení (vyhláška č.27/2016 Sb.). Vytváříme optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte. Navazujeme úzkou spolupráci s rodiči (citlivě komunikujeme a předáváme potřebné informace).

Spolupráce s rodiči

- Usilujeme o to, aby mezi rodiči a zaměstnanci školy panovala oboustranná důvěra, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě

partnerství.

- Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí a rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastní se různých aktivit a programů.
- Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při řešení vzniklých problémů nebo na úpravě programu školy.
- Učitelky informují rodiče o prospívání jejich dětí, individuálních pokrocích v rozvoji i učení (Portfolia a Diagnostiky).
- Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu. Nabízí rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a předškolního vzdělávání (přednášky, spolupráce s logopedickou asistencí...).

<u>AKCE, které bychom chtěli realizovat :</u>

- Divadelní a hudební programy v MŠ
- Podzimní brigáda na zahradě – natírání dřevěných prvků, soch a chatky, úklid listí
- Drakiáda
- Podzimní slavnost
- Pyžamový den
- Mikulášská nadílka
- Vánoční besídka v kinokavárně Bia LUŽ
- Masopust
- Čarodějnický rej – 30. 4.
- Oslava Dne matek v kinokavárně Bia LUŽ
- Dětský den 1. 6. 2026
- Vystoupení pro babičky a dědečky
- Rozloučení s budoucími školáky – tematická zahradní slavnost (např. Klobouková slavnost, indiánská, květinová...)
- Třídní schůzky (ukázka práce s dětmi)
- Plavecký výcvik – 4 – 6 /2027

Všechny informace k dění v MŠ si rodiče přečtou na informační nástěnce v šatně dětí.

Zjišťujeme, co rodiče v MŠ postrádají nebo naopak co hodnotí jako přínos pro jejich dítě.

Naší snahou je, aby mateřská škola byla pro rodiče přátelskou institucí, aby mohli ve stejném duchu působit na své děti.

Zpětná vazba: Dotazník pro rodiče na konci školního roku.

Prezentace školy

Naši školu prezentujeme:

- v časopise Permoník, který je vydáván pro tři sousedící obce každý měsíc
- na webových stránkách školy – ms.dolnipodluzi.cz
- na informativní tabuli v budově OÚ Dolní Podluží

- kulturními vystoupeními pro veřejnost
- při akcích MŠ
- ve výtvarných soutěžích

Podmínky přijímání dětí

Kritéria stanoví ředitel školy, jsou veřejná a v souladu se zákonem 561/2004 Sb., o předškolním, středním, vyšším a jiném vzdělávání a vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání a vyhláškou č. 43/2006 Sb.

Přednost mají děti s povinnou předškolní docházkou. Dítě musí mít trvalý pobyt v Dolním Podluží.

4. Charakteristika vzdělávacího programu

Obecné záměry předškolního vzdělávání

Záměrem je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou a způsobilou zvládat aktivně a s osobním uspokojením nároky života, které jsou na ně běžně kladeny, zejména v prostředí rodiny a školy.

Rámcové cíle předškolního vzdělávání

Paní učitelky pracují s dětmi v souladu s cíli předškolního vzdělávání:
- rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti, schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Vize a filozofie naší školy

Náš program je postaven na spolupráci rodiny a školy. Jako vizi a **naše motto** jsme si stanovili:
„Děti jsou naše budoucnost, buďme jim dobrými průvodci přítomností.“

Tímto programem je chápán pedagogický proces, kterým budeme pozitivně ovlivňovat vzdělávací a výchovnou činnost dětí. Naším, co nejkvalitnějším působením na děti chceme docílit toho, aby si děti do života nesly poznatky o tom, jak se chovat k sobě samému, ke svým blízkým a ke svému okolí. A to nejen k okolí ve společnosti lidí, ale i k prostředí přírody, která ho obklopuje. Aby mu nebylo lhostejné prostředí, ve kterém žije, a aby ho zajímal také zdravý životní styl, díky kterému žije kvalitní nebo naopak neuspokojující život.

Rozvoj komunikativních dovedností, správného řečového projevu a bohaté slovní zásoby považujeme za jeden z hlavních pilířů předškolního vzdělávání a klíčový předpoklad pro úspěšný vstup dítěte do základní školy. Aktivně a systematicky vytváříme podnětné jazykové prostředí, které děti přirozeně motivuje ke komunikaci, vyjadřování vlastních myšlenek a aktivnímu naslouchání.

Stávajícím záměrem MŠ také je, aby si děti vážily lidské práce a snahy člověka vytvořit něco užitečného. Prakticky si vyzkoušejí, co které řemeslo obnáší. Přiblížení manuální činnosti v rámci hry děti bude možnou nenásilnou motivací dětí k představě o svém budoucím povolání. Rodičům bude poskytován dostatek informací o dění ve škole, dostatek prostoru pro vzájemnou komunikaci. Začleňování a přizvání rodičů do předškolního vzdělávání a chodu školy bude pro nás prioritou.

Učitelka si uvědomuje, že dítě potřebuje pravidla, která mu zároveň dávají smysl. Na začátku školního roku s dětmi tato pravidla společně vymezujeme, protože když všichni znají svá pravidla, roste jejich pocit pohody a bezpečí. Vědí pak, co mohou očekávat od druhých a nesou tak důsledky svých činů. Klademe důraz na to, že děti potřebují rozhodovat o svých potřebách, že si chtějí samy volit činnosti, které je zajímají a mají tak právo si vybrat z více činností. Vedeme děti ke sdělení vlastního názoru a přijmutí rady od druhých. Samy učitelky si od dětí nechají rády poradit.

Snažíme se o to, aby jsme kdykoli během dne a při jakékoli činnosti byly schopny určit, co se právě teď dítě učí, s jakou hodnotou se právě teď setkává, a hlavně jakou má v ten daný moment možnost ovlivnit situaci, ve které se nachází. Proto každá naše činnost je předem daná a podložená předem promyšlenou přípravou. Zároveň jsme připraveny na to, že dítě svým zájmem a potřebami rozvede jinou činnost, námi neplánovanou a pak musí být pedagog schopný se přizpůsobit a stát se partnerem a pozorovatelem v jeho činnosti.

Snažíme se dát dětem co nejvíce, nadstandardní aktivity konzultujeme na společných schůzkách a předkládáme je jako nabídku k výběru.

Hlavní cíle pro naši práci s dětmi

Cílem naší práce je spokojené, samostatné a aktivní dítě, které vedeme tak, aby se rozvíjely jeho schopnosti, bylo připravené se učit, vnímat své okolí a komunikovat s ním.

Podle názvu naší školy „PODLUŽÁNEK“ jsme sestavili kodex <u>dlouhodobých cílů</u>**:**

Příprava dětí na vstup do ZŠ
Ochota porozumět a naslouchat potřebám druhých
Dokázat prosadit svůj názor
Láska k přírodě a její ochrana
Uspokojování individuálních potřeb a zájmů dítěte
Životní zkušenosti předávané a zprostředkované dětem v přirozeném prostředí vrstevníků
Áktivní přístup k životu
Naučit se samostatnosti
Estetické cítění
Kamarádství mezi dětmi, navazovaní kladných vztahů a jejich rozvíjení

<u>Krátkodobé cíle</u>**:**

- zavádění portfolií všech dětí
- spolupráce s logopedickou poradnou a SPC

Vzdělávací cíle

- **Péče o rozvoj slovní zásoby, rozvíjet komunikativní dovednosti a řečový projev.**
- **Rozvíjet u dětí trvalý a pozitivní vztah k pohybovým aktivitám.**

- **Využívat pohyb jako nástroj pro posilování zdraví, rozvoj hrubé i jemné motoriky a koordinace těla.**
- **Podporovat spontánní pohybovou aktivitu dětí a vytvářet pro ni bezpečné a podnětné peostředí.**
- seznámit děti se světem, ve kterém žijí, který se jich bezprostředně týká, ale i se světem vzdálenějším
- ukázat dětem způsob, jak propojit jejich dětský svět s okolím, jak se orientovat v situacích denních i mimořádných
- podporovat a rozvíjet v dětech přirozenou zvídavost, radost z objevování a uplatnit ji v jejich vzdělávání, učení a získávání informací
- klást důraz na rozvíjení vztahů mezi dětmi, při spojení oddělení vést děti k pomoci a ochraně mladších, podporovat a dále rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi
- podporovat u dětí vytváření citových vazeb, empatie, sebevědomí a sebedůvěry, ale zároveň umět chránit svoje soukromí a bezpečí ve vztahu k okolí
- vytvářet u dětí kvalitní základy společenských postojů, pravidel a návyků
- vytvářet základy estetických dovedností
- podporovat fantazii a tvořivost dítěte
- rozvíjet kladný vztah k přírodě, k místu, kde žijeme

Uplatňované formy a metody výchovně vzdělávací práce

Adaptační program

Příprava dítěte na docházku do MŠ začíná ještě před zápisem dítěte do MŠ. Rodiče mohou využít pozvání k návštěvě do MŠ, mají příležitost pozorovat své dítě v kolektivu dětí a možnost pomoci mu s adaptací. Při zápisu, který je s předstihem vyhlášen, jsou rodiče dětí seznámeni s provozem školy, školním řádem, uspořádáním životosprávy dítěte, pedagogickými a provozními zaměstnanci školy a školním vzdělávacím programem. Formou dotazníků zjišťujeme požadavky rodičů směrem k MŠ, jejich nápady a připomínky. Snažíme se o propojení domácích zvyklostí, s nimiž dítě přichází do MŠ, s denním uspořádáním pobytu v MŠ. Chceme, aby rodiče nabývali důvěry v MŠ a přenášeli ji na dítě.

Využití výživy ve výchovně vzdělávací činnosti v MŠ:

Společná jídla mají velký význam. Mohou vydatně pomáhat v utužování rodinných vazeb, dávají dítěti pocit klidu a bezpečí. Stolování má být pro děti doba pohody, pochutnání, tichého popovídání (pravidlo: u jídla děti tiše mluví, mají-li prázdnou pusu).
Ze starších dětí každý týden vybíráme 2 hospodáře, kteří připravují talíře, rozdávají příbory a roznáší jídlo. Po jídle se zase postará o úklid stolečku.
Děti si vytváří zdravý způsob života, naučí se šetrně zacházet s přírodními zdroji, naučí se využívat jídla v pozitivním smyslu a naučí se zařadit jídlo do systému hodnot.
Velký důraz je kladen na pitný režim dětí. Každé dítě má celodenně k dispozici nápoj ze samoobslužného dávkovače a má tak možnost pití v kteroukoli dobu.

Rozvoj řeči a komunikace ve výchovně vzdělávací činnosti v MŠ:

Integrovatelný rozvoj řeči: Soustavně rozvíjíme slovní zásobu a souvislé vyjadřování napříč všemi

vzdělávacími oblastmi (při komunitním kruhu, četbě, dramatizaci, pobytu venku, volné hře).
Systematická péče o řečový projev: Průběžně zařazujeme dechová, artikulační a fonematická cvičení, uvolňovací cviky mluvidel a prvků logopedické prevence.
Aktivní práce s literaturou: Využíváme metody předčtenářské gramotnosti, práce s knihou, vyprávění podle obrázků, dramatickou výchovu a rozhovory o zážitcích dětí.
Individuální přístup: Neustále sledujeme řečový vývoj jednotlivých dětí a přizpůsobujeme metody jejich aktuálním potřebám, v případě potřeby úzce spolupracujeme s rodiči a odborníky.

Využití pohybu ve výchovně vzdělávací činnosti v MŠ:

Integrování pohybu do učení: Pohyb nevyužíváme pouze při řízených tělovýchovných chvilkách, ale provází nás v průběhu celého dne (pohybové hry, učení, rytmizace, pohybové dramatizace).
Průběžná inovace: Neustále sledujeme moderní trendy v oblasti předškolní tělesné výchovy a psychomotoriky, jež aktivně začleňujeme do týdenních plánů.
Využití prostředí: Maximálně využíváme vnitřní i vnější prostory MŠ (zahrada, okolní příroda) k přirozenému i usměrňovanému pohybu v každém ročním období.

Příprava na základní školu

V naší MŠ děti vzděláváme dle individuálních potřeb (portfolia dětí). Pokud děti nemají po obědě potřebu spánku, jsou po chvilkovém odpočinku zábavnou formou připravovány na vstup do ZŠ. Vypracovaná je i spolupráce se ZŠ.

Našim cílem je každodenně uplatnit tyto formy a metody:

- pozorování terénu, pohybové aktivity, denní vycházky a pobyt v přírodě
- rozhovory, diskuze, logopedické chvilky
- pokusy
- smyslové hry
- výtvarné a pracovníčinnosti
- práce s přírodními materiály
- spolupráce ve skupině
- vést děti ke zdravému životnímu stylu
- akceptovat potřebu dítěte být sám (oddělený koutek)

Naše vzdělávací priority

- bezpečí a jistota
- důvěra a tolerance
- umět říct ne
- kamarádské klima a komunikace
- tvořivost a fantazie
- vztah k přírodě, k tradicím, k místu kde žijeme
- hra, pohyb
- práce s knihou
- zapojovat rodiče do předškolního vzdělávání dětí

5. Vzdělávání dětí nadaných

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory[1].
Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. Mateřská škola vypracuje podpůrná opatření pro podporu nadání podle individuálních potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně (vyhláška č. 27/2016 Sb. Příloha č.1)

6. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

ŠVP vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělání dětí společné. Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami vypracují pedagožky plán podle § 16 školského zákona, který je maximálně přizpůsoben tak, aby vyhověl dětem, jejich potřebám i možnostem. Učitelky tedy pracují na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně budeme uplatňovat pouze s doporučením ŠPZ - Školská poradenská zařízení (vyhláška č.27/2016 Sb.). Vytváříme optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte.
Navazujeme úzkou spolupráci s rodiči (citlivě komunikujeme a předáváme potřebné informace).

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

V ŠVP mateřská škola stanoví:

- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP;
- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP.

V ŠVP může mateřská škola stanovit:

- náplň předmětů speciálně pedagogické péče;
- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami;
- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.).

Spolupráce s rodiči

Usilujeme o to, aby mezi rodiči a zaměstnanci školy panovala oboustranná důvěra, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.
Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí a rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastní se různých aktivit a programů.
Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při řešení vzniklých problémů nebo na úpravě programu školy.

[1] Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Učitelky informují rodiče o prospívání jejich dětí, individuálních pokrocích v rozvoji i učení (Portfolia a Diagnostiky).
Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech.
Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu. Nabízí rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a předškolního vzdělávání (přednášky, spolupráce s logopedickou asistencí...).

7. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání[2] dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, je nutné zajistit kromě požadavků vymezených v kapitole 7 ještě další podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let jsou vyhovující:

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve věkově heterogenní třídě, která je v naší mateřské škole, jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

[2] Pro výchovu, vzdělávání a péči o dítě předškolního věku v mateřské škole je dnes užíván termín „předškolní vzdělávání". Tento pojem v sobě zahrnuje aspekty výchovné i vzdělávací – týká se zajištění zdravého rozvoje a prospívání každého dítěte, jeho učení, socializace i společenské kultivace.

Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a vol by dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.[3]

Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy[4].

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí.[5] Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření[6] při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;

---

[3] Další informace jsou dostupné v informačním materiálu MŠMT Vzdělávání dětí od dvou do tří let v mateřské škole na: www.msmt.cz

[4] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, středním odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 563/2004, o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (a příslušné prováděcí předpisy); vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných; vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů a další.

[5] Např. v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou apod.

[6] § 16 odst. 2 školského zákona.

- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

8. Organizace vzdělávání ve skupinách pro jazykovou přípravu

(1) Pokud počet dětí, které jsou cizinci a pro které je předškolní vzdělávání povinné, je alespoň 4 děti v jednotlivém místě poskytování vzdělávání, v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogický program a kde má škola zázemí, ředitel mateřské školy zřídí skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání (dále jen „jazyková příprava“) zvlášť pro jednotlivá místa poskytovaného vzdělávání, v případě lesní mateřské školy zvlášť pro jednotlivá území.
(2) Mateřská škola dětem ve skupině poskytuje jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně.
(3) Skupina pro jazykovou přípravu má nejvýše 8 dětí podle odstavce 1. Další skupinu pro jazykovou přípravu lze zřídit, pokud je do dosavadní skupiny zařazeno 8 dětí podle odstavce 1.
(4) Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu jiné děti než uvedené v odstavci 1, a to i do vyššího počtu než8 dětí, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí podle odstavce 1.

9. Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu

„Hrajeme si na řemesla, aneb i práce může být zábava“

Ve školním roce 2026/27 ještě postupujeme podle dosavadního vzdělávacího programu, ale do výuky už budeme příležitostně zapojovat nové metody a přístupy připravované pro nový RVP PV s platností od září 2027.
Tento vzdělávací obsah slouží pedagogům naší mateřské školy jako východisko vlastní vzdělávací nabídky.
V souladu se Školským zákonem máme naší vzdělávací nabídku uspořádanou do integrovaných tematických bloků, které umožňují sladit základní požadavky na vzdělávání dětí předškolního věku. Vychází z přirozených vzdělávacích potřeb dětí a nabízí jim různorodé činnosti a příležitosti.

Tvoří jej 5 tematických bloků:

- Ve školce jsme kamarádi, hrajeme si spolu rádi
- Podzim barvy maluje, každá ručka pracuje
- Všechny děti zima láká, postavit si sněhuláka
- Slunce volá do oken: ,,Pojďte jaro pustit ven“
- Proletíme celý svět, vrátíme se zase zpět

Při jejich tvorbě bylo vycházeno z předešlých zkušeností a celky obsahují pestrou nabídku témat. Bloky jsou zpracovány velmi pečlivě podle měsíců, obsahují dílčí vzdělávací cíle, okruhy činností a očekávané výstupy. Vzdělávací program je tvořen pestrou nabídkou činností intelektových i praktických.
Bloky školního programu jsou tvořeny cyklicky a každoročně se opakují.
V rámci svého Třídního vzdělávacího programu si vybíráme z této vzdělávací nabídky (obsahu).

Třídní programy jsou otevřené dokumenty, které se mohou v průběhu roku doplnit nebo části vyjmout, upravit. Věku a možnostem dětí je také přizpůsoben obsah vzdělávacích cílů.

Předpokládaný postup u vzdělávacího procesu:

- seznámení
- prohloubení
- upevnění
- procvičení a rozšíření

TEMATICKÝ BLOK: „Ve školce jsme kamarádi, hrajeme si spolu rádi“ (září)

Hlavní cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování…)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

Temata:

1. **Podlužánek jde do školky a hledá si kamarády** (co se děje v naší školce, adaptace nových dětí na prostředí MŠ, zvyšování sebevědomí, sebedůvěra, navazování přátelství, odpoutání se od rodiny, role učitelky, pravidla, bezpečnost, stolování - číšník)
2. **Podzim čaruje** (znaky podzimu, příroda se mění – stromy, keře, plody, práce se dřevem, truhlář – práce s brusným papírem, řezání a zatloukání, dřevorubec)

Dílčí cíle:

- adaptace v novém prostředí, podpora osobní pohody
- posilování prosociálního chování
- být více samostatný při řešení vzniklého problému a umět požádat o pomoc
- navazování nových kontaktů, podporovat dětská přátelství
- umět zhodnotit situaci při navazování kontaktu s dospělými
- znát svoje jméno a jméno svých kamarádů i učitelek
- upevňovat si základní hygienické návyky
- zdokonalovat se v sebeobsluze (oblékání, hygiena, stolování)
- poznat svou značku a umět si uložit své věci na určené místo
- umět se zapojit do úklidu hraček
- zacházet opatrně s půjčenou hračkou
- dodržování a upevňování stanovených pravidel jak ve třídě, tak i na zahradě
- orientovat se v jednotlivých prostorách MŠ a vědět, k čemu slouží
- chovat se ve skupině s ohledem na vlastní zdraví a pohodu i na bezpečnost a pohodu druhých dětí
- učit se používat slova v gramaticky správném tvaru
- rozšiřovat aktivní slovní zásobu
- přijmout jinou autoritu, než jsou rodiče
- rozvíjet a zdokonalovat jemnou a hrubou motoriku

- umět popsat vzájemnou polohu dvou objektů pomocí vztahů (je, není, v, na, nahoře, dole, vedle, za…)
- umět zazpívat s menší oporou o hlas učitelky v kolektivu i v menších skupinách
- umět chodit vyrovnaně a plynule se správnými pohyby paží
- vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije

Návrhy činností, forem metod

- prosociální hry
- vyprávění, četba z knížek
- komunitní kruh, rozhovor, kdo jsem já, kdo je on/ona, proč mám rád/a kamaráda (např. kutálení míčem – otázky, odpověď)
- kolektivní práce - strom kamarádství
- prohlídka MŠ – všech prostor
- seznámení se i s ostatním personálem
- vytvoření společných pravidel ve třídě (zdravíme, požádáme, poděkujeme apod.)
- při běžných činnostech (šatna, umývárna, u stolečku, na zahradě)
- hra „Na poštu“ – komu je určena obálka se značkou? …
- rozhovor, řekni, co děláš, převyprávění čtené pohádky, malované čtení, rýmovačky
- např. hra „Kde je míč?“
- skládání hraček podle diktátu
- rytmické popěvky, zpěv známých písní
- používání jednoduchých rytmických nástrojů, hra „Na tělo“
- při volných hrách i řízených činnostech
- při vycházkách, při cvičení s bubínkem, klavírem, chůze ve dvojicích, zástupu

Očekávané výstupy:

- zvládat sebeobsluhu
- zachovávat správné držení těla
- získání citové samostatnosti
- uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky
- respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- poznávání pravidel společenského soužití, ve skupině
- odloučit se na určitou dobu od rodičů, být aktivní
- uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině
- adaptovat se na život v MŠ a přizpůsobit se společnému programu
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- navazovat kontakty s dospělými a dětmi, komunikovat v běžných situacích
- učit se svoje hry a činnosti plánovat, řídit a vyhodnocovat
- řešit problémy, na které stačí, rozlišovat řešení, která jsou funkční a která nejsou, chápat, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli
- spolupodílet se na společných rozhodnutích, zajímat se o druhé, spoluvytvářet pravidla společného soužití, uvědomovat si svá práva i práva druhých
- osvojit si věku přiměřené praktické dovedností, rozvoj psychické a fyzické zdatnosti

Konkretizované výstupy:

- navazování kontaktu s dospělými, dětmi komunikuje v běžných situacích
- poznávání pravidel společenského soužití
- vytvořit prostředí pro navazování nových vztahů k lidem
- získání relativní citové samostatnosti-spontánní hra, volné hry
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností, rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- **s**polupodílí se na společných rozhodnutích, zajímá se o druhé, spoluvytváří pravidla společného soužití, uvědomuje si svá práva i práva druhých
- řeší problémy, na které stačí, rozlišuje řešení, která jsou funkční a která nejsou, chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli
- učí se svoje hry a činnosti plánovat, řídit a vyhodnocovat

Rizika ohrožující dílčí cíle:

- Dospělí nerespektují vytvořená pravidla
- Pravidla vytvoří direktivně učitelka
- Fixace představ dítěte o trvalé a naprosté úspěšnosti ve škole
- Spojování tříd a přesuny dětí

TEMATICKÝ BLOK: „Podzim barvy maluje, každá ručka pracuje“ (říjen, listopad)

Hlavní cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)a kultivovaného projevu
- rozvoj paměti a pozornosti
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem)
- vnímat a přijímat základní hodnoty ve společenství ostatních lidí uznávané
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí

Temata:

1. **Podlužánek zahradníkem** (pěstitel - ovoce, zelenina, květiny, košíkář)
2. **Království lesa** (zvířecí obyvatelé a rostliny lesa)
3. **Nebe plné draků** (Drakiáda, vítr)
4. **Podlužánku, půjdem ven, co si asi oblečem?** (švadlena – šití kapesníku, tkadlena – tkaní koberečku, materiály, druhy oblečení)
5. **Na sv. Martina, kouřívá se z komína**
6. **Bába Chřipka** (lékař, lékárník - vitamíny, hygiena)

Dílčí cíle:

- učit děti rozlišovat a upevňovat poznatky o podzimní přírodě
- postupně učit děti rozlišovat barevné odstíny
- seznamovat se s lesními zvířaty, stromy, rostlinami, kdo o ně pečuje
- poznávání přírodnin – třídění, tvoření
- vést děti ke koordinaci obou rukou spolu se zrakovou kontrolou při vytrhávání menších tvarů
- cvičení zrakové zralosti

- upevňovat a rozšiřovat repertoár písní a vytvářet podmínky pro rozvoj tonálního cítění
- výrazně přednášet básně a říkadla společně s ostatními dětmi
- vést děti k bezpečné manipulaci s dětským zahradním nářadím
- umět chodit a běhat volně v prostoru s vyhýbáním, s orientací mezi překážkami se změnami směru a délky kroku
- umět provádět výstupy a sestupy na přiměřeném nářadí
- rozvíjet komunikačních dovedností, vyjádřit pocity a dojmy
- rozvíjet paměť, pozornost, představivost a fantazii
- kultivovat mravní a estetické vnímání, cítění a prožívání motivované podzimní přírodou
- osvojovat si jednoduché poznatky o přírodě a jejich proměnách
- osvojovat si poznatky o pohybových činnostech v oblasti jemné i hrubé motoriky
- posilovat přirozené poznávací city (zvídavost, radost, zájem ...)
- osvojovat si dovednosti v péči o okolí

Návrhy činností, forem, metod

- praktické činnosti a hry s přírodním materiálem, rozdělování do skupin podle zadání (barva, druh, počet)
- hry s říkadly, písněmi, rytmicko-melodické hry s podzimní tematikou
- přímé pozorování přírodního prostředí, jevů, proměnlivosti počasí a přírody, změn v přírodě, barev podzimního listí
- společné vycházky a výlety
- rozhovory, vyprávění, poslech pohádek a příběhů
- práce s knihami a obrazovým materiálem
- výtvarné dovednosti a techniky – prostorové vytváření, tvorba z papíru, přírodnin (lepení, otiskování, hry s barvou)
- práce na zahradě, sklizeň, pouštění draků
- společenské a prosociální hry a aktivity
- kooperativní činnosti ve dvojici, skupinách
- pozorování při vycházkách, dialogy, obrazový materiál
- krátké rytmické básničky, říkadla
- Kdo bydlí v lese? – obrazový materiál, beseda, návštěva lesa, hra „Kouzelné pero
- sběr přírodnin, pozorovat rozdíly (stromy, plody)
- práce s barevnými papíry – duha, strom, les, lepení obrázků z natrhaných barevných papírů
- labyrinty, obkreslování, spojování bodů, vybarvování omalovánek
- rytmizace, vnímání harmonie tónů, relaxační hudba
- vnímání různých rytmů a tempa - rychle, pomalu, potichu, nahlas
- práce na školní zahradě (hrabání listí, tvoření hromádek), zametání chodníčku apod.
- překážková dráha, slalom, obíhání mety, běh k metě
- výstup a sestup na lavičku, na žebřiny, cvičební kameny, přírodní překážky, chůze po schodech

Očekávané výstupy:

- Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit své pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, vést dialog

- ❖ zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci v oblasti jemné i hrubé motoriky
- ❖ zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji, výtvarným a přírodním materiálem
- ❖ zvládnout sebeobsluhu a jednoduchou obsluhu
- ❖ vést rozhovor, slovně reagovat
- ❖ využívat všech smyslů pro vnímání a rozlišování
- ❖ záměrně se soustředit a udržet pozornost
- ❖ navazovat kontakty s dospělým, komunikovat s druhým dítětem
- ❖ vyjadřovat svou představivost a fantazii pomocí různých výtvarných technik a dovedností
- ❖ osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí a světě, přírodě a jejich proměnách
- ❖ začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti

Konkretizované výstupy:

- ❖ běhat skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze, zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení, házet a chytat míč, užívat různé druhy náčiní, nářadí, užívat různé pomůcky k pohybu (koloběžky, odstrkovadla), pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- ❖ upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- ❖ tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- ❖ vést stopu tužky při kresbě
- ❖ napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- ❖ pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)
- ❖ zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (papír, textil, modelovací hmota)
- ❖ kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- ❖ pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (používat toaletní papír, splachovací zařízení, mýt a utírat si ruce, umět používat kapesník)
- ❖ samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zavázat si tkaničky, zapnout knoflíky
- ❖ samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, použít ubrousek
- ❖ postarat se o své osobní věci, hračky, pomůcky
- ❖ udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- ❖ vyslovovat všechny hlásky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- ❖ znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (sdělit své jméno, příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek …)
- ❖ používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- ❖ zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo (ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- ❖ rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- ❖ soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu, dokončit hru i rozdělanou činnost
- ❖ odložit splnění osobních přání na pozdější dobu, odhadnout na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit, přijmout povinnost, soustředit se na činnost a dokončit ji
- ❖ reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování,

umět se podřídit), odhadnout na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné, plánovat přiměřeně věku

- ❖ navazovat kontakty s dospělým (učitel), spolupracovat s dospělým, respektovat dospělého
- ❖ aktivně komunikovat s dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- ❖ umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, střídat se v komunikaci
- ❖ rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie, vyjadřovat fantazijní představy
- ❖ dokončit příběh, pohádku, vyprávět podle obrázků
- ❖ vyjádřit vlastní pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii
- ❖ orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí
- ❖ zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v MŠ opakují
- ❖ rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- ❖ všímat si změn v přírodě, změny komentovat, přizpůsobit oblečení
- ❖ orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, škola, herní skupina) a umět jim přizpůsobit své chování
- ❖ reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, spolupráce…)
- ❖ vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- ❖ navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- ❖ cítit se plnohodnotným členem skupiny, projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- ❖ přijímat pobyt v MŠ jako běžnou součást života, zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- ❖ samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení
- ❖ respektovat autoritu dospělých
- ❖ uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- ❖ zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení chladu a tepla, chování
- ❖ znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika spojená s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy, co může ohrožovat zdravé životní prostředí

Rizika ohrožující dílčí cíle:

- Nepodnětné prostředí
- Přerušování činností
- Nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace

TEMATICKÝ BLOK: „Všechny děti zima láká, postavit si sněhuláka“ (prosinec, leden, únor)

Hlavní cíle:

- rozvoj užívání všech smyslů
- ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka...)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)
- rozvoj kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vyjádření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti...)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- poznávání jiných kultur
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Temata:

1. **Advent a vánoční přípravy s Podlužánkem** (vystoupení pro Mikuláše, Mikulášská nadílka, uhlí od čertíka – horník, perníkář, cukrář, hajný, seznámení s ručními pracemi – háčkování, pletení, výroba ozdob – výroba svíček)
2. **Pohádkové Vánoce** (společné domácí přípravy – vánoční úklid, výzdoba)
3. **Hrátky na sněhu** (zimní sporty – rozhodčí, hokejista, lyžař, krasobruslař ...)
4. **Pohádky plné písniček** (řemesla v pohádkách, v písničkách, loutkář, řemesla, skladatel, zpěvák – hudební nástroje)
5. **Masopustní veselice** (pekaři – pečení koláčů, řezník – zabijačka, kominík)
6. **Cestujeme letem světem** (pilot, řidič, kapitán, vlakvedoucí)

Dílčí cíle:

- rozvíjet užívání všech smyslů
- upevňovat citové vztahy k rodině a okolí
- chránit osobní soukromí a bezpečí
- seznámení se zvyky a obyčeji u nás (Mikulášská nadílka, vánoční tradice)
- osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností
- rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti jemné a hrubé motoriky
- osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu
- rozvíjet pozitivní vztahy dítěte ve vztahu k sobě, uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry
- vytvářet vztah ke zvířatům, jak se o ně starat
- rozvíjet psychickou a fyzickou zdatnost
- upevňovat výslovnost a vyjadřovací schopnosti
- pochopit, že lidská činnost může prostředí chránit i ničit
- časové představy
- matematické pojmy
- učit děti spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě, vylepšovat prostředí třídy
- připravovat s dětmi oslavy svátků
- zapamatovat si krátké říkanky, básničky, umět je reprodukovat
- umět zpívat samostatně i ve skupinách, posilování radosti ze společné činnosti
- využívat rozmanitosti různých materiálů
- rozvíjení jemné motoriky, představivosti a fantazie
- upevňovat správnou techniku stříhání, lepení
- učit děti koulet míč v daném směru
- podporovat u dětí hry na sněhu, koulování, klouzání, bobování, hod na cíl
- poznávání číselné řady (ml.d. - 0-5; st.d. – 0-10)

Návrhy činností, forem, metod:

- sezónní činnosti – hry se sněhem, bobování, klouzání, házení koulí, stavby ze sněhu
- výroba či příprava typického artefaktu (vánoční stromek, ozdoba ..)
- estetické a tvůrčí aktivity
- vytvoření představy o okolnostech vzniku lidového zvyku či tradice
- zorganizování společenských akcí pro děti, rodiče (nácvik básniček, písniček, koled, tanečků)
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- poslech čtených či vyprávěných pohádek
- činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování poznatků, odpovědi na otázky, práce s knihou, obrazovým materiálem
- estetické a tvůrčí aktivity
- dramatické činnosti a mimické vyjadřování
- sociální a interaktivní hry, dramatické činnosti, pohybové hry, výtvarné hry
- příprava na Mikuláše – čtení z knížek vyprávění, prohlížení obrázkových knih, výzdoba v MŠ a v obci
- zdobení stromečku, zpívání u stromečku
- adventní kalendář

- používání hudebních nástrojů, rytmizace, pohybové vyjádření
- Mikuláš, čert, anděl, punčocha, barborky - vystřihování tvarů, lepení, skládání, malování, dokreslování detailů…
- výroba dárečků, přání
- pečení cukroví
- práce s barevným papírem – lepení řetězů, stříhání sněhových vloček
- míčové hry - koulení míče k danému cíli, koulení míče k danému cíli ve dvojicích (i po šikmé ploše, chytání míče koulejícího se po šikmé ploše, házení a chytání obouruč
- hry na sněhu, hod sněhovou koulí na cíl, slalom mezi sněhovými koulemi
- počítání čertovských uhlíků, svíček na adventním věnci….

Očekávané výstupy:

- všímat si změn a dění v nejbližším okolí, využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si, co je nového
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- stále rozvíjíme pohybové dovednosti v oblasti jemné a hrubé motoriky
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- naučit se zpaměti krátké texty
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- domluvit se slovy
- vnímat umělecké a kulturní podněty
- záměrně se soustředit a udržet pozornost
- vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci
- uvědomovat si svoje možnosti a limity
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních krás, zachytit a vyjádřit své prožitky
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, den, rok ...)
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí, vytvářet vztah k živé přírodě
- rozlišovat, co zdraví prospívá, co mu škodí
- chovat se obezřetně při setkání s cizími lidmi
- chápat základní a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti, své myšlenky i úvahy vyjádřit
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, vést dialog
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci

Konkretizované výstupy:

- zaregistrovat změny ve svém okolí, co se změnilo
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy, barvy složené,

vlastnosti objektů, rozpoznat odlišnosti v detailech, charakteristické znaky předmětů, osob a zvířat

- zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování
- vědět, že se stále něco děje, že vše kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje
- ctít oslavy narozenin, svátků a slavností
- orientovat se v rolích
- pohybovat se koordinovaně a jistě v různém terénu, provést jednoduchý pohyb podle pokynů či vzoru
- upevňování základních hygienických návyků při práci (správné držení tužky, vést stopu tužky při kresbě, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami…)
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy, znát některé dětské knihy
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, odhadnout konec příběhu, předat vzkaz, poznat slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- zapamatovat si krátké říkanky, básničky, písničky, pohádku
- sledovat uměleckou produkci, zhodnotit prožitky, všímat si kulturních památek
- nenechat se vyrušit od činnosti, udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, umět odmítnout), uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- hodnotit druhé a sebe vzhledem k aktuální situaci
- projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, smutek…), přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí, všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, projevovat se citlivě k živým bytostem, starost o zvířátka
- znát zásady zdravého životního stylu
- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (srdce, plíce, mozek, žaludek)
- zapamatovat si prožité příjemné i nepříjemné pocity, viděné, slyšené, pamatovat si postup, různé zvuky, uplatňovat postřeh a rychlost
- vyprávět spontánně své zážitky, mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, umět slova aktivně uplatnit v řeči
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity, pamatovat si krátké a jednoduché postupy řešení, zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, voda, vítr apod., melodií, jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů
- uplatňovat postřeh a rychlost
- rozlišovat vpravo, vlevo – na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, u, vedle, mezi, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, nahoře, dole ...)
- rozlišovat vzájemnou polohu předmětů
- orientovat se v řadě (první, poslední ...)
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (dopoledne, odpoledne ...)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (den, noc, dnes, zítra ...)
- rozlišovat roční období i jejich znaky

- ❖ uvědomovat si, co je nebezpečné, projevovat dostatečný odstup vůči cizím osobám, chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí, znát a dodržovat pravidla chování na chodníku a na ulici, vědět jak se vyhnout nebezpečí, kam se obrátit o pomoc
- ❖ rozpoznat geometrické tvary, rozumět a používat pojmy pro velikost (malý, velký, dlouhý, vysoký…), pojmy pro hmotnost (lehký, těžký…), porovnat a uspořádat předměty podle určitého pravidla (od nejmenšího po největší), poznat, co do skupiny nepatří, třídit předměty dle kritérií, orientace v číselné řadě (1-10), porovnávat podle velikosti, určit počet, nacházet společné znaky

Rizika ohrožující dílčí cíle:

- Nezájem rodičů o spolupráci s MŠ
- Lhostejnost k dění v obci
- Přerušování činnosti, spěch, nedostatek času
- Neumožnit dětem vlastní fantazii, dokončit činnost

TEMATICKÝ BLOK: Slunce volá do oken: „Pojďte jaro pustit ven“ (březen, duben, květen)

Hlavní cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- osvojení si další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- přechod od konkrétně-názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- vyjádření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- rozvoj kooperativních dovedností
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, s lidmi, společností, planetou Zemí
- poznávání jiných kultur

Temata:

1. **Podlužánek jde do knihovny** (knihovník, spisovatel, ilustrátor, výroba papíru, knih)
2. **Vstávej semínko, holala** (zahradník, ovocnář, sadař, 1. jarní květiny, koloběh vody - ochrana vodních toků, řek, rybníků + 20.3. – začíná jaro, truhláři – výroba ptačích budek)
3. **Velikonoce** (malování kraslic, pletení pomlázky, věnečků, pečení beránka, jidášů)
4. **Podlužánek letí do vesmíru** (kosmonauti, astrologové, konstruktéři, dalekohled, hvězdy)
5. **Maminky mají svátek** (domácí práce - pomáháme mamince, hrnčíř, květinářka, dárek pro maminku)
6. **Domácí zvířata a jejich mláďata** (farmář, veterinář, kovář, řezník, traktorista, kombajnista)
7. **Hmyz a včely** (včelař, výroba a ochutnávka medu, co je úl a plástve)

Dílčí cíle:

- rozvíjet ovládání pohybového aparátu a tělesné funkce (cvičení rovnováhy)
- rozvíjet pohybové hry a činnosti (učit děti prstovému držení míče a cvičit reakci na pohybující se míč)
- jaký význam má čistota vod a ovzduší pro člověka a život vůbec
- rozvíjet kultivovaný projev
- vytvářet základy pro práci s informacemi – knihy a obrazový materiál
- posilovat radost z objevovaného, probouzet zájem a zvídavost dítěte
- rozvíjet respekt a přizpůsobivost ve vztahu k druhému
- rozvíjet schopnost žít ve společnosti ostatních lidí, přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- upevňovat pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou
- rozvíjet pohybové a manipulační schopnosti
- rozvíjet mluvený projev dítěte, rozvíjet jazykové dovednosti
- cvičit paměť, pozornost, představivost a fantazii
- upevňovat citové vztahy ke svému okolí a k živým bytostem
- učit se chránit bezpečí své i druhých
- pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje a přijmout základní všeobecně uznávané hodnoty
- rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách
- kladení otázek, hledání odpovědí
- vytvářet citový vztah k rodině, sounáležitost s rodinou
- seznamovat děti se znaky blížícího se jara, ročním obdobím, koloběhem vody
- mít povědomí o přírodě, louce, lese, zahradě, ptactvu
- seznamovat děti s lidovými pranostikami
- rozšiřovat repertoár písní s jarní tematikou
- umět střídat běh a chůzi na zvukové a světelné signály
- soustředěně vyslechnout text daného tématu
- pracovat s materiály, barvami, např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny, používat fantazii i realistické vidění
- připravovat s dětmi jednoduché pokusy, pozorování růstu rostlin
- vést děti k důslednému dodržování bezpečnosti při práci s nůžkami

Návrhy činností, forem, metod:

- lokomoční činnosti – výlety, vycházky, pohybové hry, míčové hry, „driblování“**,** hry ve dvojicích, hod na koš, překážkové dráhy, jízda na koloběžkách, správná technika houpání
- estetické a tvůrčí aktivity - zapouštění barev do klovatiny (jarní fantazie)
- rytmizace a melodizace říkadel, hra na tělo, poslech hudby, zpěv, dechová cvičení
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry
- jednoduché pracovní činnosti
- synonyma, homonyma, antonyma, rýmování slov, tvoření vět
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- patologické jevy, činnosti směřující k prevenci úrazů, nemocí, návyků a závislostí
- pozorování životních podmínek a stavu životních prostředí, význam vody v přírodě
- výroba a příprava typického artefaktu (kraslice, pomlázka)
- pokusy - pozorování tání sněhu, koloběh vody
- pozorování prvních jarních květin, jak kvete strom, keř

- pozorování ptactva
- sázení rostlin, údržba zahrady- moje zahrádka
- výroba herbáře z bylin a květin
- práce s obrázky, leporela, obrázkové knížky, encyklopedie
- nácvik jarních písní, tanečků, poslech a poznávání hudebních nástrojů, skupinový i sólový zpěv
- PH Na kytičky, Na barevná auta
- pohádka O dvanácti měsíčkách
- koláž s jarní tematikou (sněženky, kočičky, zlatý déšť), ptáci
- malba na základě pozorování
- rychlení větévek, klíčení semen
- vystřihování jarních květin, stromů, ptactva
- chůze po laně, zvýšené ploše, balanční prvky, stoj na jedné noze, poskoky

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí, zachovávat správné držení těla, ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zvládat jemnou motoriku
- zvládat jednoduché pracovní úkony
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, ovládat afektivní chování, těšit se z hezkých a příjemných zážitků, vyjádřit své prožitky
- prožívat radost z poznaného a zvládnutého
- porozumět, že změny jsou samozřejmé a přirozené, přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- osvojit si poznatky o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí, praktické zkušenosti a ukázky v okolí dítěte
- osvojovat si jednoduché poznatky o přírodě, vztahu k prostředí, poznávání tradic
- vědomě využívat všech smyslů
- pozorovat a všímat si, vyjadřovat svoje pocity
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno a umět vyjádřit rozdíly
- zachovávat správné držení těla, rovnováhy a reakce

Konkretizované výstupy:

- běhat, skákat, házet, chytat míč, pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (v lese, v písku), postavit se zpříma, udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly, přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů, pohybovat se dynamicky po delší dobu (běhat při hře 2 minuty a více), být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě, pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus, doprovázet pohyb zpěvem
- upevňujeme návyky při psaní a kreslení - správné držení tužky, správné vedení stopy tužky při kresbě, napodobování základních geometrických obrazců, různých tvarů, popřípadě písmen
- pracovat se stavebnicemi, skládankami
- stále trénujeme samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapínat knoflíky, zipy, vázat

tkaničky, samostatně stolovat, starat se o své věci, zvládat jednoduchý úklid

- ❖ rozkládat slova na slabiky, vyčlenit hlásku na konci a začátku slova, rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- ❖ najít a poznat slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- ❖ poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova stejného významu (homonyma)
- ❖ vymýšlet nová řešení a verbalizovat je
- ❖ projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy, atlasy, encyklopedie ...
- ❖ přemýšlet nahlas, popsat jak problém či situaci řešit, přicházet s vlastními nápady, projevovat zájem o nové věci, zkoušet, experimentovat, odlišit hru od povinnosti
- ❖ hodnotit druhé i sebe vzhledem k aktuální situaci a možnostem, přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese, projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým
- ❖ přijímat drobný neúspěch, umět přijmout sdělení o případných nedostatcích, být schopen se poučit, přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci, umět se přizpůsobit změnám
- ❖ mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi dítě setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (živá a neživá příroda, přírodní jevy a děje, život lidí, jejich kultura, technika ...)
- ❖ uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství), společně vytvářet kladné vztahy sounáležitosti, prostředí pohody, respektovat rozdílné schopnosti, důvěřovat vlastním schopnostem, umět nabídnout pomoc

Rizika ohrožující dílčí cíle:

- Nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řád
- Málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky
- Nepřiměřené informace
- Pouhé sdělování informací – nemožnost ověření pozorováním, pokusy, vlastní prací

TEMATICKÝ BLOK: „Proletíme celý svět, vrátíme se zase zpět“ (červen, červenec, srpen)

Hlavní cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevuj
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem)
- vnímat a přijímat základní hodnoty ve společenství ostatních lidí uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Témata:

1. **Barevný týden plný legrace** (radostný týden plný vtipných úkolů, převleků, nápadů a soutěží)
2. **Třídíme odpad** (popelář)
3. **Exotická zvířata** (ZOO i safari – ošetřovatel, veterinář)
4. **Podlužánek záchranářem** (integrované záchranné složky – hasiči, dopravní policie, zdravotníci bezpečnost v dopravě, plavčík - na koupališti , cyklista na výletech na kole, cestář)
5. **Na výletě s Bílou paní** (kastelán, pokladní, průvodce - výletování po hradech a zámcích)
6. **U vody** (u moře, u rybníka – vodní sporty a bezpečnost)
7. **Návrat z prázdnin** (o prázdninových zážitcích – kreslení, vyprávění)

Dílčí cíle:

- ❖ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur, národností, zemí, zvyků
- ❖ připravovat s dětmi oslavy svátku – přiblížit dětem svátek MDD
- ❖ podporovat radost ze hry, soutěže, dosažení cíle, sounáležitosti s ostatními
- ❖ osvojit si dovednosti k podpoře zdraví a bezpečnosti
- ❖ uvědomění si vlastního těla - umět házet na cíl levou i pravou rukou do dálky horním obloukem
- ❖ zlepšování fyzické zdatnosti - zvládnout vylézání a slézání na přiměřené nářadí
- ❖ práce s barvami, tuší – dle skutečnosti

- vytvářet zdravé životní návyky a postoje
- rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka
- tvořit slovo na danou hlásku
- vytvářet základy pro práci s informacemi – knihy a obrazový materiál
- ochraňovat osobní soukromí a své bezpečí
- vytvářet základní kulturní a společenské postoje
- rozvíjet svou sounáležitost s přírodou
- spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a ochrany dítěte před nebezpečnými vlivy
- jaký význam má čistota vod a ovzduší pro člověka a život vůbec
- vytvářet vztah k okolnímu prostředí
- rozvíjet schopnosti a dovednosti, cvičit paměť, pozornost, představivost, fantazii, hledat odpovědi na otázky
- pozorování změn přírody
- upevňování získaných poznatků
- rozvíjet zručnost dětí, učit děti skládat papír podle slovní instrukce učitelky
- opakovat číselnou řadu 1 – 10, poznávání písmen
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 10, velikosti, tvary, barvy
- podněcovat děti v porovnávání dynamiky a tempa v písních a k uplatňování těchto výrazových prostředků při zpěvu (zpívat pomalu, rychleji, tiše, nahlas)
- učit děti poznat a vyhledat slova protikladného významu (horký - studený), podobného významu (malý - nevelký) a stejně znějící (oko-na punčoše, na hlavě, pytlácké…, kohoutek pták, vodovodní…)
- rozvíjet a užívat všechny smysly
- rozvíjet kooperativní dovednosti

Návrhy činností, forem, metod:

- smyslové a psychosomatické hry
- zdravotně zaměřené činnosti
- činnosti směřující k ochraně zdraví
- poučení o nebezpečných situacích
- hry a aktivity na téma dopravy
- kooperativní činnosti ve dvojicích a skupinách
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- výlety i do širšího okolí
- společenské hra a aktivity nejrůznějšího zaměření
- rozhovory, využití ukázek ze života jiných etnik (ty které jsou v MŠ zastoupeny)
- komunitní kruh, rozhovor, oslava svátku
- kornoutky, sáčky na odměny, čepičky – ozdobování lepení, kreslení)
- jízda na koloběžkách, závody v běhu, skok do dálky, hod na cíl, podlézání překážek, štafetový běh
- cvičení na nářadí v MŠ (ribstole), na zahradě průlezky, lezecká stěna – hřiště
- hod na koš
- Já a moji kamarádi – postava
- skládání 3 dílných obrázků (národnosti)
- pracovní listy, obrázky, abeceda, moje jméno, počítadlo, navlékání korálků dle zadání
- práce s předměty, přírodními materiály, kuličky
- slovní hříčky, doplňovačky

- zpěv písně podle diktátu učitelky (nápodoba kamaráda Hra „Na zrcadlo“), kánon, doprovod na rytmické nástroje – rozdělení na skupiny, chůze, tanec
- práce s obrazovým materiálem, hry s předměty, věcmi, mimické vyjádření nálady
- hry v prostoru, pozorování při pobytu venku – malý x velký, zelený x žlutý, mokrý x suchý atd.

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem, sportem
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, všímat si změn
- pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- vést rozhovor
- domluvit se slovy i gesty
- učit se nová slova a aktivně je používat
- grafické vyjadřování, rozlišování obrazných znaků a symbolů, jejich význam a funkce
- spolupracovat s ostatními
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se chránit, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
- mít povědomí, kde v případě potřeby hledat pomoc
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků a přírodních krás
- všímat si změn a dění v okolí
- vytvořit povědomí o důležitosti vody pro život na Zemi
- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě
- uvědomění si vlastní identity
- chápat základní číselné a matematické pojmy, logické uvažování, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využít
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách, osvojení si poznatků o životních návycích, společenství

Konkretizované výstupy:

- mít poznatky o své zemi, o existenci jiných zemí, národů, kultur (typické znaky, přírodní podmínky, zvyky, obyčeje ...)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí, že je přirozené chovat se citlivě a ohleduplně, neposmívat se, pomáhat si
- vydržet stát zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- zajímat se o své okolí, všímat si dění změn, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obratů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (naslouchat

druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)

- ❖ dorozumět se verbálně i nonverbálně (používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty – úsměv, gesta, řeč těla)
- ❖ pojmenovávat nové věci a jevy ve svém okolí a osvojená slova aktivně používat v řeči
- ❖ znát význam dopravních značek, označení nebezpečí, poznat psanou podobu svého jména, umět se podepsat tiskacím písmem, napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, …), napodobit některá písmena, číslice
- ❖ vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní pole, hru rozvíjet a obohacovat
- ❖ spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- ❖ vyjednávat s dětmi a dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení, využívat neverbální komunikaci
- ❖ rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat to, co je špatné a nevhodné, co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy, umět pojmenovat povahové vlastnosti
- ❖ vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- ❖ umět to, co prožívá vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou, projevovat emoce
- ❖ všímat si změn v přírodě, změny komentovat, přizpůsobit oblečení
- ❖ uvědomovat si důležitost vody pro život, vliv člověka na životní prostředí a jeho znečištění, spoluvytvářet pohodu prostředí, být citlivý k přírodě

Rizika ohrožující dílčí cíle:

- Málo příležitostí k samostatným řečovým projevům a slabá motivace k nim
- Nepřiměřené nároky, nedostatek empatie
- Nedostatečné uznání, nedostatek pozitivních vzorů
- Příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa

10. Rozšiřující nabídka vzdělávání a další aktivity

- ➔ plavecký výcvik
- ➔ logopedie v MŠ
- ➔ hudební a divadelní představení v MŠ
- ➔ zpívání pro radost se sborečkem ,,Podlužánek“

11. Pravidla pro vnitřní hodnocení dětí a evaluaci mateřské školy

Smyslem evaluace je posunout naší práci směrem ke zvýšené kvalitě, odstraňovat nežádoucí návyky a neefektivní způsoby práce.
Techniky k získání informací jsou rozhovory, diskuse, dotazníky, porady, hospitace…
Přehled evaluační činnosti školy je přehledem o tom, jak naše škola a její pedagogové pracují se zpětnou vazbou a je zaměřena na:

1. Přehledy činností, které probíhají na úrovni školy
2. Přehled činností, které probíhají na úrovni třídy
3. Přehled o sledování a hodnocení výsledků vzdělávání u dětí

1. Úroveň školy :
Provádí ředitelka, která sleduje a vyhodnocuje průběžně a opakovaně podmínky a to jednak materiální, bezpečnostní, organizační, ale především pedagogické, psychosociální, hygienické, podmínky týkající se pedagogického stylu, forem, metod práce, dodržování stanovených zásad. Práci druhých vyhodnotí 1x za 2 měsíce = hospitace (dle Ročního plánu hospitací), práci školy 1x za 3 měsíce na pedagogických a provozních poradách (Plán provozních a pedagogických porad).

V pololetí a na konci školního roku proběhne závěrečná evaluace školy (vychází z analýzy třídy). Zaměříme se evaluaci na následující oblasti:

1. Naplňování cílů programu
2. Kvalitu podmínek vzdělávání
3. Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
4. Práci pedagogů
5. Výsledky vzdělávání

2. Úroveň třídy :
Každý pedagog si v rámci tvorby vlastního Třídního vzdělávacího programu může vytvořit svůj systém evaluace (co se chce dozvědět, proč, jaký přínos očekává)

- **DENNÍ EVALUACE**:

= evaluace pomocí obecných – rámcových cílů (co se učím, s jakou hodnotou se dítě setkává, zda má prostor pro samostatnost). Kdykoliv v průběhu dne si můžeme položit výše uvedené otázky a operativně korigovat své působení směrem k požadované kvalitě.
Např.: *Denní zápis* (evaluace) do třídní knihy spolu s dětmi (děti vzpomínají, co prožily v průběhu dne), *Zpětná vazba* – rozhovory s dětmi i rodiči (velmi cenná je zpětná vazba od kolegyně – jednotnost působení)

- **EVALUACE PŘEDCHOZÍHO TÉMATU**:

(integrovaného bloku, jejího průběhu, výsledku) – 1x za měsíc
K evaluaci předchozího tématu pomohou dílčí (specifické) cíle. S největší pravděpodobností

dojdeme při kontrole k závěru, že v celku byly dotčeny všechny, nebo téměř všechny tyto cíle. Cíle, které byly dotčeny, minimálně si poznamenáme a budeme s nimi pracovat dále, v dalším tématu.

- **SEBEREFLEXE:** hodnocení sebe sama

Pedagog zpětně rozmýšlí své kroky, sleduje výsledky a samostatně je hodnotí a porovnává s obecnými požadavky. Tento postup evaluace je logický a zdánlivě jednoduchý. Klade ale vysoké nároky na pravdivost a upřímnost učitelky vůči sobě samé při práci s obecnými – rámcovými cíli a taky na vlastní vzdělávání a sebevzdělávání učitelek.

3. Hodnocení vzdělávacích výsledků dětí :

Pedagog sleduje rozvoj a osobní vzdělávací pokroky u každého dítěte zvlášť a důležité informace dokumentuje, vyhodnocuje a tím mu zajistí odpovídající podporu v rozvoji a učení (hledá optimální cesty odpovídající jeho možnostem a potřebám).
Tyto záznamy jsou zcela důvěrné a přístupné pouze pedagogům v MŠ a rodičům
„Diagnostika dítěte“ (diagnostické listy), Portfolio dítěte (výkresy, grafické listy …), PLPP.
Každý pedagog si může zvolit svůj systém, formu, rozsah a způsob záznamů.

Na konci školního roku vypracují pedagogové komplexní závěrečné hodnocení vzdělávacích celků za daný školní rok s tímto zaměřením:

- Uplatňování evaluačních postupů, využívání jejich výsledků ve své práci
- Naplňování cílů programu
- Hodnocení vzdělávací nabídky - Školní vzdělávací program
- Hodnocení integrovaných bloků (zda je jejich zaměření dostatečně široké, jejich věcný obsah je dítěti srozumitelný, užitečný a prakticky využitelný, zachovává principy činnostního a prožitkového učení)
- Sebereflexi
- Výsledky vzdělávání

12. Desatero pro rodiče - co by mělo dítě zvládnout před vstupem do základní školy

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázek z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)

- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti)
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů

- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografii, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo**,** dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)

- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření, alkohol, nezdravá strava)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí

13. Přílohy k ŠVP

Příloha č. 13.1 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA V NAŠÍ MŠ

- celoroční projekt na školní rok
- pro věkovou skupinu 3 -7 let
- aktivity jsou zařazovány podle aktuální situace, používáme situační učení a učení prožitkem
- průběžné činnosti : pozorování
  pokusy
  pracovní aktivity

a) OBECNĚ:

Environmentální výchova odhaluje důsledky lidské činnosti, která působí devastaci a ohrožuje život na Zemi. Ukazuje možné způsoby potřebné k dosažení pozitivních změn v životním prostředí. Vychovává k odpovědnému a pozitivnímu vztahu k přírodě, vytváří schopnost estetických prožitků v souvislosti s přírodou a vliv člověka na ni. EV buduje správné hodnoty, postoje a kompetence k péči o přírodu.

b) CÍLE EV V NAŠÍ MŠ:

- člověk s rozvinutým zájmem o přírodu
- člověk s citlivým vztahem k nejbližšímu okolí a k životnímu prostředí
- uvědomovat si souvislosti lidského chování a jednání a jeho dopady na vlastní život
- mít touhu přírodu poznávat
- aktivně přírodu ochraňovat
- vytvořit zdravé a harmonické prostředí v naší MŠ
- být zdravou mateřskou školou s ekologickým myšlením
- mít dobré materiální vybavení v MŠ a zároveň udržovat a zlepšovat její ekologický provoz
- proměnit školní zahradu v přírodní areál poskytující celou řadu podnětů k sbírání zkušeností během vlastních aktivit a umožňující volnou a tvůrčí hru

c) RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:

Jakých dílčích dovedností, hodnot a postojů lze dosahovat v jednotlivých oblastech?

Dítě a jeho tělo:

- v oblasti biologické je naším záměrem stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte
- podporovat jeho fyzickou pohodu
- zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu
- podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností
- učit je sebeobslužným dovednostem
- vést je ke zdravým životním návykům a postojům

Dítě a jeho psychika:

- v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte
- rozvíjet jeho intelekt, řeč a jazyk, poznávací procesy a funkce, jeho city i vůli
- rozvíjet jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativitu a sebevyjádření
- stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností

- povzbuzovat děti v dalším rozvoji, poznávání a učení

Dítě a ten druhý:
- v oblasti interpersonální je záměrem podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému
- posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci
- zajišťovat podporu těchto vztahů

Dítě a společnost:
- v oblasti sociálně-kulturní je záměrem uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními
- uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění
- pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje
- umožnit dítěti se aktivně podílet na utváření společenské pohody v jeho sociálním prostředí

Dítě a svět:
- v oblasti environmentální je záměrem založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění
- uvědomovat si vliv člověka na životní prostředí- počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového rozsahu
- vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí

d) NAŠE ČINNOSTI A AKTIVITY NAPLŇUJÍCÍ CÍLE EV:

- pobyty na čerstvém vzduchu s překonáváním přírodních překážek, pohybové vyžití ve volném prostoru s využitím všech smyslů a přizpůsobení se terénu a počasí v oblečení
- hry v přírodě
- zdravý přístup k pohybu pomocí projektu ,,Školka v pohybu”
- manipulace s přírodním materiálem
- spolupráce ve skupinkách a podpora vzájemné komunikace při řešení problému
- setkání s pracovníky Česko-saského Švýcarska a navázání spolupráce
- poznávání okolí školky a důležitých částí obce
- vytváření koutků živé přírody a koutků ročních období k pozorování a manipulaci
- předcházení úrazům a upřesňování bezpečného chování pomocí rozhovorů
- sběr různých plodů na vyrábění z přírodnin
- výlety do lesa
- pravidelné návštěvy knihovny
- studování literatury s ekologickou tematikou
- využívání odpadového materiálu k výtvarnému tvoření
- udržujeme školní zahradu
- pozorujeme přírodu a její proměny během ročních období
- děláme pokusy s přírodním materiálem a rostlinami
- dbáme na zdravou výživu dětí – spolupráce s kuchyní ZŠ Dolní Podluží
- záměr do budoucna - ekologizace provozu školy (nová elektroinstalace v celé budově MŠ, nízkonákladové spotřebiče - myčka, chladnička), nový nábytek do tříd
- vedeme děti k šetření el.enegie, vody a mýdla
- vytváříme projekty a účastníme se exkurzí zaměřených na environmentální výchovu, např.

ekologický týden, týden se zvířátky, výlet za zvířátky, slavnost stromů apod.
- pořádáme odpolední aktivity s rodiči – úklid zahrady, soutěže a činnosti vztahující se k důležitým svátkům v roce a tradicím
- společně vytváříme příjemné prostředí naší MŠ
- přiměřeně k věku učíme děti manipulovat s různými materiály a surovinami
- učíme děti znát význam a využití záchranných složek (záchranná služba, policie, hasiči)
- učit se žít zdravým životním stylem, uplatňovat způsoby podporující zdraví (pravidelná návštěva tělocvičny, plavecký výcvik, vycházky do přírody)
- využívání přirozeného poznávání a pozorování jevů, objektů z okolí, nebezpečných vlivů na prostředí a jejich způsob ochrany
- experimentace, práce s obrazovým materiálem a encyklopediemi
- chránit společně přírodu, udržovat v ní čistotu, pečovat o ni (udržování čistoty v okolí MŠ)
- pomáhat a neubližovat volně žijícím zvířatům ve spolupráci s ochránci přírody (beseda s myslivci, sběr kaštanů a žaludů na zimu, zdobení stromečku pro zvířátka v zimním lese, sypání zrní do ptačích krmítek na zahradě školky)

e) DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ:

- studium odborné literatury z oblasti environmentální výchovy v předškolním věku
- účast na vzdělávacích seminářích zaměřených na environmentální výchovu (např. využití různých materiálů při práci s dětmi)

Příloha č. 13.2 **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

- začleněna v environmentální výchově na školní rok

1. PRINCIPY INTEGRUJÍCÍ PODPORU ZDRAVÍ VE ŠKOLE:

- Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa.

Mateřská škola podporující zdraví respektuje a uspokojuje obecné lidské potřeby dítěte a jejich individuální a vývojově podmíněné projevy.

- Rozvíjení komunikace a spolupráce.

Mateřská škola vytváří podmínky pro komunikaci všech lidí, které sdružuje, dětí i dospělých. Komunikace je podmínkou učení a spolupráce. Pokud probíhá správně, přispívá k atmosféře pohody, usnadňuje řešení problémů a překonávání překážek, je prevencí konfliktů a sociálně patologických jevů.

2. ZÁSADY PODPORY ZDRAVÍ V NAŠÍ MŠ:

- učitelky podporující zdraví
- věkově smíšená třída
- rytmický řád dne
- tělesná pohoda a volný pohyb
- zdravá výživa
- spontánní hra
- podnětné věcné prostředí
- bezpečné sociální prostředí
- týmové řízení
- partnerské vztahy s rodiči
- začlenění mateřské školy do života obce

Naším cílem v podpoře zdraví je, aby se děti naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a praktickým dovednostem chránícím zdraví.

Snažíme se, aby děti na konci předškolního vývojového období (ve věku 6-7 let) dosáhly důležitých klíčových kompetencí podpory zdraví:

- rozumí pojetí zdraví, pojmům podpory zdraví a prevence nemocí
- uvědomuje si, že zdraví je prioritní hodnotou
- dovede řešit problémy a řeší je
- má vyvinutou odpovědnost za vlastní chování a způsob života
- posiluje duševní odolnost
- ovládá dovednosti komunikace a spolupráce
- aktivně se spolupodílí na tvorbě podmínek a prostředí pro zdraví všech

OBLASTI PODPORY ZDRAVÍ V MŠ, VE KTERÝCH PLNÍME DÍLČÍ CÍLE:

1. Oblast biologická

- znát názvy částí těla, smyslových orgánů, některých vnitřních orgánů a jejich funkce
- rozvíjet všechny smysly
- vědět, že se tělo v průběhu času mění
- ztotožnit se s podobou svého těla, s vlastním pohlavím
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví
- vědět o důsledcích nedostatku pohybu pro zdraví
- vědět o správném držení těla
- napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky
- zdokonalovat koordinaci hrubé i jemné motoriky
- pečlivě provádět jednoduché pohyby a cviky
- vědomě uvolnit svalové napětí, ovládat vdech i výdech
- uspokojovat osobní potřebu pohybu
- zaujímat pozitivní postoj k pohybu, sportování
- znát způsoby a prakticky zvládat úkony osobní hygieny a sebeobsluhy
- vědět o významu dodržování osobní hygieny pro zdraví
- samostatně se chovat při stolování, kulturně stolovat
- samostatně dodržovat pravidla a postupy osobní hygieny a sebeobsluhy
- mít potřebu čistého zevnějšku a úpravy
- přijmout společenské normy osobní hygieny
- samostatně uspokojovat tělesné potřeby podle individuálně pociťované potřeby (míry) společensky přijatelnou formou
- znát názvy potravin
- znát původ základních potravin a způsoby jejich uchovávání
- znát důsledky požívání některých potravin pro zdraví
- přijímat přiměřené množství potravin
- neodmítat zdravou výživu
- chápat souvislost mezi příčinou a následkem při ochraně zdraví
- znát, co mu pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví
- vědět o riziku nadměrného působení audiovizuálních přístrojů
- mít zkušenost s nemocí, úrazem a jejich ošetřením
- mít povědomí o proměně těla nemocí, úrazem
- rozlišovat bolest a lokalizovat ji
- znát pravidla bezpečného chování chodce v dopravním provozu
- odhadovat, kdy potřebuje pomoc dospělého
- odhadovat rizika ohrožující jeho bezpečnost
- zvažovat situaci z hlediska bezpečí

2. Oblast psychologická

- záměrně vnímat a znát názvy věcí, jevů a rozumět obsahu názvů
- rozlišit a pojmenovat vlastnosti a kvalitu věcí a vztahy mezi nimi (barva, tvar, povrch, množství, velikost, druhy materiálu, …)
- skládat části do celků a rozkládat celek na část

- rozlišovat směry a vzdálenosti, orientovat se v prostoru
- orientovat se v čase
- zajímat se o lidské činnosti a dostupná povolání a podat jejich empirickou charakteristiku
- připravit, záměrně se soustředit na určitou dobu, uskutečnit a dokončit činnost
- vytvářet představy
- chápat rozdíl mezi skutečností zobrazovanou, reálnou a symbolickou
- přistupovat tvořivě ke skutečnosti
- mít bohatě rozvinutou fantazii
- pochopit a zapamatovat si krátký text, příběh
- opakovat zpaměti jednoduché série psychomotorických úkonů
- poznat shodu, podobnost, rozdíl
- poznat výjimky z řádu, ze série
- vytvářet logické souvislosti a celky
- znát základy práce s počítačem (podle podmínek školy)
- všímat si věcí, lidí a dějů kolem sebe, sdělovat, čeho si všimlo
- chtít rozumět okolnímu světu, tomu, co vidí, slyší, hmatá, pociťuje
- mít představu, že city souvisí s tělesnými projevy
- uvědomovat si různost projevů citového života
- mít povědomí, že uvnitř sebe má duševní život
- vědět, že sdělení pocitů mu pomáhá
- postihnout vztah mezi emocí a podnětem
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chovat se s empatií a respektem k citovému životu svému i druhých
- mít představu o tom, jak vypadá a jakého je pohlaví
- umět se představit
- snižovat závislost na dospělém
- své chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si různé sociální role
- rozlišit činnosti, které může dělat samo a které mohou vykonávat jen dospělí
- přijímat svět pozitivně
- chovat se odpovědně
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit svůj názor
- vážit si sebe pro to, co umím
- chovat se autenticky

3. Oblast mezilidských vztahů

- chápat, že lidé jsou různí a chovají se různě
- chtít porozumět projevu druhých
- chápat, co je pochybení, a vědět, že se má odpouštět
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi tělesnými, rasovými, kulturními a povahovými jako přirozený stav
- mít rozvinutou potřebu svobody
- uznávat práva druhých
- chápat, že rozmanitosti lidských ras a kultur jsou hodnotami
- vytvářet bohatou slovní zásobu
- usilovat o správnou výslovnost

- dodržovat základní společenské normy komunikace
- záměrně naslouchat
- rozumět projevům neverbální komunikace
- uplatňovat neverbální komunikaci
- umět srozumitelně vyjádřit myšlenku, formulovat otázku
- cítit uspokojení z vlastního řečového projevu
- znát dohodnutá pravidla společného soužití ve skupině
- znát pravidla zdvořilého chování
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- vědět, že když problém přesahuje jeho síly, má požádat o pomoc
- vědět, že kontakty s některými dospělými mohou být nebezpečné
- dovede projevit porozumění a cit (empatii) pro potřeby a zájmy druhého
- postarat se o sebe a o druhé podle svých sil
- chtít spolupracovat ve skupině a se skupinou
- akceptuje kompetentní autoritu

4. Oblast sociálně - kulturní

- vědět, kdo všechno patří do rodiny, znát nejbližší příbuzenské vazby
- vědět, jak přichází dítě na svět
- vědět, co jednotliví členové rodiny pro ostatní v rodině dělají, co umí udělat samo
- znát činnosti členů užší rodiny v zaměstnání i doma
- umět udělat radost jednotlivým členům rodiny
- uplatnit svou dovednost ve prospěch společenství rodiny
- orientovat se v prostoru, každodenním provozu mateřské školy a v činnostech jednotlivých zaměstnanců
- vědět, že mateřská škola je společenství, ve kterém platí dohodnutá pravidla
- respektovat pravidla
- spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě
- vytvořit pozitivní vztah k mateřské škole
- mít představu o roli školáka
- vědět, ve které obci a zemi žije
- znát instituce v okolí MŠ a bydliště a jejich účel
- znát cestu z domova do mateřské školy
- vědět o zajímavostech, pamětihodnostech obce
- vědět o místních tradicích, zvycích a slavnostech
- všímat si změn a dění v obci, hovořit o nich
- vytvořit vztah k obci, vlasti jako k místu, kam patří

5. Oblast environmentální

- vědět, že jsou rozdíly mezi živou a neživou přírodou, a vědět o základních podmínkách pro existenci života
- pochopit vzájemné vazby v konkrétním životním celku (ekosystému)
- mít povědomí o existenci planety Země jako součásti vesmíru
- upozorňovat na situace, kdy dochází k poškození blízkého životního prostředí
- přizpůsobit své chování tak,aby jeho důsledky nepoškodily zdraví těch společenství, v nichž žije

- vykonávat jednoduché činnosti podporující zdraví těch společenství, v nichž žije
- pociťovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, lidmi, planetou
- vědět, že vše se časem vyvíjí a proměňuje
- vyvodit některé důsledky ze situací, dějů kolem něj, přizpůsobit tomu své chování
- pozorovat přítomné děje kolem sebe a jejich změny, zjišťovat příčiny změn
- zajímat se o odpovědi i na otázky přesahující běžný lidský život- co bylo, co bude pak
- vědět o různorodosti zemského povrchu, klimatu, přírody, etnik, kultur
- vědět o odlišnostech i podobnostech věcí a jevů, které ho obklopují
- vnímat odlišnosti jako přirozený stav
- vnímat rozmanitosti přírody jako hodnoty
- vědět, že každá lidská aktivita přináší důsledky a má přímý vztah k jeho zdraví i zdraví ostatních lidí a zdraví přírody
- odhalovat rizika i přínosy zvažovaných řešení
- aktivně hledat řešení
- mít zájem podílet se na pozitivních změnách, které směřují k podpoře jeho zdraví, zdraví ostatních lidí a přírody
- aktivní účast a podílení se dětí při práci na záhonku (třída má svůj vymezený prostor)
- sázení, pletí, sklízení apod., pozorování…, radostný prožitek z úrody
- pochopit cyklus přírody ”od semínka po plody na talíř”